

Romanın diğeri bir yayınevi tarafından yayımlanmış nüshasına da baktık. Onu karıştırırken birçok dizgi yanlışının yapıldığını gördük. Her hâlükârda Ali ve Nino'nun güzel bir Türkçe ile yeniden çevrilerek basılması gerektiğine inanıyoruz. Zira bu eser her türlü zahmete değer.

Mütercim romanındaki hadiselerin zamanına ters yeni kelimelere hevesli olması da romanın diline gölge düşürmüştü. Bu husus Türkçenin zevkini tatmamış bazıları için bir kusur olarak görülmeyebilir. Şu var ki bugün icat ettiğiniz kavramlarla yüz yıl öncesini anlatmaya kalkışsanız anlam zenginliğini kaybedersiniz.

Roman, baştan sona kadar birinci kahraman olan Ali Han'ın ağzından anlatıldığı hâlde sonundaki bir paragraf, bunun kahramandan geriye kalan bir defterden ibaret olduğunu söylüyor. Bu kurgu bize Yakup Kadri'nin *Yaban*'ını hatırlatıyor.

Ali ve Nino'da realizm ile romantizmin bütün unsurlarını bir arada gördüğümüzü söyleyebiliriz. Hatta biraz daha ileri gidersek, kahramanın tavır ve düşüncelerinden hareketle bunun millî bir roman olduğunu da söyleyebiliriz. Zira roman kahramanımız Ali Han, Türk'ün zaferine sevinen, bayrağıyla gurur duyan, kendisi Şii olduğu hâlde mezhep

taassubuna mesafeli duran, gözü kapalı Hristiyan medeniyetine teslim olmayan bir kişidir. Romanı okuyan bir Türk, Ali Han'ın duygu, düşünce ve tavırlarını beğenir hatta onunla gurur duyar.

Bu romanın günümüze nasıl aksettiği de önemli bir husustur. Şüphesiz ki Azerbaycan'da her bakımdan müspet karşılanan **Ali ve Nino**, Gürcistan'da biraz burukluğa yol açmış. Gürcü dostlarımız bir Gürcü asilzadesinin Müslüman bir gence âşık olmasından pek hazzetmemişler. Fakat bu aşkın kahramanlarından istifade etmekten de geri kalmamışlar. Bu eserden gerçekten hoşlansalardı **Ali ve Nino**'nun heykelini Tiflis'te dikmeleri beklenirdi. Üstelik Tiflis, romanın ana mekânlarından biri. Fakat onlar böyle bir heykeli Batum'da dikmişler! Herhalde bunu, Acara Müslümanlarına yaklaşmanın bir aracı olarak kullanmışlar. Özerk bir cumhuriyetin bütün özerklik şartlarını ayaklar altına alıp, "*Bakın biz sizi ne çok seviyoruz, işte heykeli.*" gibi yorumlanacak bir kurnazlık olsa gerek...

Netice itibarıyla, **Ali ve Nino**, ağız tadıyla hakiki bir roman okumak isteyenler için tavsiyeye şayandır.

Son bir not: Bu romanın filme çekileceğini duyduk. Bakalım bu güzel roman sahneye nasıl yansiyacak...

BUĞA GÖLÜ

Buğa Gölü, Buğa Gölü,
Çiçek çiçek kıyın senin;
Senden geçer yayla yolu,
Buz gibidir suyun senin.

Kıpçak kanı senin kanın,
Yüksek dağlar her bir yanın,
Gözyaşısın Arsiyan'ın,
Hangi köydür köyün senin?

Seni gördüm gözüm yaşlı,
Balığın bol, dibin taşlı,
Ördeklerin yeşilbaşlı,
Cezbediyor büyün senin.

Güzelliğin herkes bilmez,
Yazın kıyın ıssız kalmaz,
Sürülerin eksik olmaz,
Dana kuzu tayın senin...

Av. Hasan Torun

